

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT

KHÓA LUẬN CỬ NHÂN QUẢN LÝ VĂN HÓA
CHUYÊN NGÀNH: CHÍNH SÁCH VĂN HÓA

QUẢN LÝ DI TÍCH ĐÌNH LỤC NÀ
XÃ LỤC HÒN, HUYỆN BÌNH LIÊU, TỈNH QUẢNG NINH

Giảng viên hướng dẫn : ThS. Trần Thị Diên
Sinh viên thực hiện : Lại Thị Sin
Lớp : QLVH12C
Khóa học : 2011 - 2015

HÀ NỘI – 2015

Lời cảm ơn

Để hoàn thành bài khóa luận tốt nghiệp này tôi xin chân thành cảm ơn Cô Trần Thị Diên đã giúp đỡ tận tình cho tôi trong quá trình làm và hoàn thiện bài. Cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong khoa Quản lý văn hóa nghệ thuật – Trường Đại học Văn hóa Hà Nội. Cảm ơn Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ninh, các bác trong ban quản lý di tích đình Lục Nà đã tạo điều kiện cho tôi hoàn thành bài khóa luận này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

MỤC LỤC

Lời cảm ơn	2
Lời cam đoan.....	3
Danh mục viết tắt	4
MỞ ĐẦU	8
1. Lí do chọn đề tài	8
2. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	10
3. Mục đích nghiên cứu	10
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	11
5. Phương pháp nghiên cứu	11
6. Đóng góp của đề tài	11
7. Bố cục của đề tài	11
Chương I:.....	13
MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG VỀ QUẢN LÝ	13
DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA	13
1.1 Một số khái niệm.....	13
1.1.1 Quản lý.....	13
1.1.2 Quản lý văn hóa	15
1.1.3 Di tích lịch sử văn hóa	17
1.1.4 Quản lý di tích.....	19
1.2 Một số quan điểm đường lối của đảng và nhà nước về vấn đề bảo tồn phát huy giá trị văn hóa dân tộc	20
1.3 Vai trò của di tích lịch sử - văn hóa trong đời sống văn hóa xã hội	26
Chương II:	28
THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ DI TÍCH TẠI ĐÌNH LỤC NÀ, XÃ LỤC HỒN, HUYỆN BÌNH LIÊU, TỈNH QUẢNG NINH	28
2.1 Giới thiệu di tích và lễ hội đình Lục Nà.....	28

2.1.1 Vị trí di tích đình Lục Nà	28
2.1.2 Sự tích đình Lục Nà	28
2.1.3 Di tích đình Lục Nà.....	32
2.1.4 Lễ hội đình Lục Nà	38
2.15 Các giá trị của đình Lục Nà	44
2.2 Thực trạng hoạt động quản lý di tích đình Lục Nà.....	45
2.2.1 Bộ máy quản lý di tích đình Lục Nà	45
2.2.2 Hoạt động tu bổ tôn tạo di tích đình Lục Nà.....	47
2.2.3 Hoạt động tổ chức và quản lý các dịch vụ trong lễ hội.....	49
2.2.4 Kinh phí hoạt động của đình Lục Nà.....	51
2.2.5 Hoạt động tuyên truyền, quảng bá tại di tích đình Lục Nà.....	52
2.2.6 Hoạt động đảm bảo an ninh trật tự tại đình	52
2.3 Một số đánh giá về công tác quản lý tại đình Lục Nà	53
2.3.1 Tích cực.....	53
2.3.2 Hạn chế.....	55
2.3.3 Nguyên nhân	57
CHƯƠNG III:	58
PHƯƠNG HƯỚNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO	58
HIỆU QUẢ QUẢN LÝ DI TÍCH ĐÌNH LỤC NÀ	58
3.1 Phương hướng.....	58
3.2 Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý di tích đình Lục Nà.....	63
3.2.1 Đào tạo cán bộ, hoàn thiện bộ máy quản lý di tích đình Lục Nà, xã Lục Hồn, huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.....	63
3.2.2 Nâng cao tính tự quản của nhân dân trong vấn đề quản lý và bảo vệ khu di tích.....	64
3.2.3 Tăng cường công tác tu bổ, tôn tạo di tích.....	66
3.2.4 Tăng cường đầu tư kinh phí, cơ sở vật chất cho di tích.....	67
3.2.5 Giải pháp gắn di tích với phát triển du lịch.....	68

3.2.6 Giải pháp về cơ chế tài chính.....	71
KẾT LUẬN.....	73
Danh mục tài liệu tham khảo	75
PHỤ LỤC ẢNH.....	79

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Lịch sử đã để lại cho dân tộc ta nhiều di sản văn hóa quý báu, trong đó, đặc biệt là hệ thống di tích lịch sử văn hóa với các đình, chùa, miếu, lăng, thành, các công trình kiến trúc... Ngày nay, với sự phát triển của nền kinh tế, đời sống vật chất và tinh thần của con người ngày càng phong phú thì nhu cầu hưởng thụ văn hóa, tìm hiểu cội nguồn văn hóa dân tộc mà trong đó có di tích lịch sử văn hóa càng trở nên bức thiết. Bởi lẽ, mỗi công trình không chỉ đơn thuần là sản phẩm được kết tinh từ trí tuệ, bàn tay tài hoa, khéo léo của bao thế hệ cha ông, mà đó còn là nguồn tư liệu sống, là minh chứng vật chất phản ánh trung thực quá trình lao động sáng tạo, đoàn kết chinh phục tự nhiên, đấu tranh chống giặc ngoại xâm và sự xâm lăng văn hóa trong suốt chiều dài dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Đó là tài sản vô giá, là bộ phận quan trọng hợp thành nền văn hóa Việt Nam giàu bản sắc dân tộc. Đồng thời là một bộ phận của di sản văn hóa nhân loại. Đặc biệt khi đất nước bước vào thời kì hội nhập quốc tế sâu rộng, với các chính sách mở sự giao lưu văn hóa các dân tộc ngày càng phát triển mạnh, chúng ta đã tiếp thu những giá trị tinh hoa của nhiều nước trên thế giới để rồi phát huy bằng sáng tạo của chính mình để đưa nền văn hóa lên một thêm cao “*Nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc*”.

Từ khi ra đời đến nay đình làng đã trở thành một phận không thể thiếu trong đời sống của người nông dân, là cõi linh thiêng của làng xã, nơi mà cộng đồng gửi niềm tin vào vị thành hoàng của đình mình. Mặc dù ngôi đình đã đi vào tâm thức của người dân như vậy nhưng trước đây nó chưa được khai thác đầy đủ, những năm gần đây với xu hướng tìm về cội nguồn thì đình làng có vai trò quan trọng trong tâm thức của người dân. Nó là nơi nuôi dưỡng tâm hồn người Việt qua các thế hệ.

Di tích lịch sử là tài sản vô cùng quý giá không chỉ của mỗi dân tộc, mỗi quốc gia mà là của cả nhân loại. Qua bao thế kỉ tồn tại cùng với sự khắc nghiệt của tự nhiên, sự hủy hoại của các cuộc chiến tranh liên miên, xuất phát từ thực tiễn quản lý ở nước ta còn nhiều hạn chế, đội ngũ nhân viên quản lý chưa nhiều, trình độ quản lý chưa cao, hơn nữa cùng với sự bào mòn hủy hoại theo thời gian các di tích bị xuống cấp hư hỏng nặng, các di tích bị lấn chiếm. Hơn nữa một bộ phận nhỏ nhân dân chưa ý thức rõ tầm quan trọng của di tích văn hóa trong đời sống xã hội đã làm cho các di tích bị xuống cấp một cách nhanh chóng. Do đó vấn đề bảo vệ di sản văn hóa vật thể nói chung và quản lý di tích nói riêng đang được đặt ra rất cấp thiết.

Trong nhiều năm qua, Đảng và Nhà nước ta đã quan tâm trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý. Tuy nhiên do điều kiện thực tế phức tạp các nhà quản lý còn hạn chế trong việc đưa ra ý tưởng quản lý di tích văn hóa một cách xứng tầm, dần tới khâu quản lí còn buông lỏng. Vấn đề quản lý di tích là rất quan trọng, không chỉ góp phần giữ nét cổ kính, linh thiêng của các di tích như nó vốn có mà còn tạo ra tâm lý thoải mái cho du khách mỗi lần tới tham di tích.

Mảnh đất Quảng Ninh nổi tiếng với nhiều di tích nổi tiếng của Quốc gia trải khắp các huyện như chùa Yên Tử (Uông Bí), đền Cửa Ông (Cẩm Phả), Đình Trà Cổ (Móng Cái), di tích lịch sử Bạch Đằng (Quảng Yên), chùa Tiên Long (Hạ Long), đình Quan Lạn, Chùa Cái Bầu - Thiền Viện Trúc Lâm Giác Tâm (Vân Đồn)... Nhưng cái tên đình Lục Nà (Bình Liêu) có lẽ ít ai đã từng nghe nhắc đến.

Bình Liêu là một huyện miền núi, biên giới phía Đông Bắc của tỉnh Quảng Ninh. Vị trí địa lý Huyện nằm ở phía Đông Bắc tỉnh Quảng Ninh, phía bắc giáp với Sùng Tả và Phòng Thành Cảng, Quảng Tây, Trung Quốc, phía tây giáp với tỉnh Lạng Sơn, phía Đông giáp huyện Hải Hà, phía Nam giáp

huyện Tiên Yên và huyện Đầm Hà. Bình Liêu vẫn đang là một huyện có nền kinh tế chưa phát triển, đời sống của đại bộ phận nhân dân còn rất khó khăn. Văn hoá, xã hội: Huyện có khoảng 5 dân tộc anh em cùng chung sống chủ yếu là Tày, Dao, Sán chỉ, Kinh, Hoa. Huyện không có nhiều đền chùa, di tích lịch sử, chỉ có duy nhất di tích lịch sử cấp tỉnh là Đình Lục Nà (xã Lục Hồn).

Xuất phát từ thực tiễn quản lý di tích Đình Lục Nà còn nhiều hạn chế, đội ngũ cán bộ trình độ quản lý chưa cao. Với sự ảnh hưởng của thời tiết khắc nghiệt vùng núi cao, cùng những hành động thiếu kiểm soát của con người, hoạt động tuyên truyền phổ biến và phát huy giá trị cũng như phát triển du lịch chưa có. Công tác quản lý di tích vẫn chưa được địa phương quan tâm quán triệt. Vì những lí do trên tôi mạnh dạn chọn đề tài “ Quản lý di tích đình Lục Nà, xã Lục Hồn, huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh” làm khóa luận tốt nghiệp của mình với mong muốn tìm hiểu những nét đẹp của văn hóa truyền thống đã kế thừa phát huy, đồng thời tìm ra những mặt hạn chế trong công tác quản lý di tích. Từ đó đóng góp một số giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý di tích đình Lục Nà.

2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Trên cơ sở về tìm hiểu đường lối của Đảng, Nhà nước trong vấn đề bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa dân tộc, tìm hiểu thực trạng công tác quản lý di tích đình Lục Nà, người viết đưa ra và đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện và nâng cao hiệu quả quản lý di tích, bảo vệ vốn văn hóa dân tộc.

3. Mục đích nghiên cứu

Mục đích của đề tài là góp phần nhỏ công sức của mình vào việc bảo vệ, giữ gìn, quản lý các di tích lịch sử văn hóa của đất nước, tìm hiểu và phân tích thực tiễn công tác quản lý tại di tích đình Lục Nà. Bởi vậy đó là tài sản của quá khứ mà ông cha ta đã để lại, là một bộ phận cấu thành của văn hóa Việt Nam.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: đề tài đề cập đến công tác quản lý di tích đình Lục Nà.

Phạm vi nghiên cứu: tìm hiểu công tác quản lý di tích đình Lục Nà, xã Lục Hồn, huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.

Tập trung làm sáng tỏ vấn đề quản lý di tích: các công trình kiến trúc, tín ngưỡng và sinh hoạt dân gian tại đình.

5. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài dựa trên quan điểm của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử, đường lối Đảng và Nhà nước, tư tưởng của Hồ Chí Minh về công tác văn hóa. Ngoài ra còn kết hợp một số phương pháp như điền dã, nghiên cứu tài liệu, quan sát, phỏng vấn.

6. Đóng góp của đề tài

Đề tài đóng góp một phần kiến thức nhỏ vào những nghiên cứu bước đầu trong công tác quản lý di tích đình Lục Nà. Những vấn đề được đề cập trong đề tài này sẽ góp phần nhỏ vào việc cung cấp các thông tin và lý giải những vấn đề thực tiễn và sinh động đang diễn ra trong khung cảnh đổi mới nói chung và ở di tích đình Lục Nà nói riêng. Đồng thời đưa ra những thông điệp mang tính chất cần thiết, cấp thiết cho mọi người trong việc ứng xử có văn hóa với di tích, Từ đó đưa ra biện pháp hành động đúng đắn nhằm bảo vệ và phát huy giá trị di tích trong đời sống kinh tế - văn hóa – xã hội của địa phương cũng như của cả nước.

7. Bộ cục của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phần phụ lục, đề tài có cấu trúc gồm 3 chương:

Chương I: Một số vấn đề chung về quản lý di tích.

Chương II: Thực trạng công tác quản lý di tích tại đình Lục Nà, xã Lục Hồn, huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.

Chương III: Phương hướng và một số giải pháp nhằm hoàn thiện và nâng cao hiệu quả quản lý di tích đình Lục Nà, xã Lục Hồn, huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.

Danh mục tài liệu tham khảo

I- Sách.

1. C.Mác và Ph. Ăng-ghen Toàn tập (1993), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, Tập 23.
2. Đinh Gia Khánh , Lê Hữu Tầng (1994), *Lễ hội truyền thống trong đời sống xã hội hiện đại*.
3. Hà Văn Tấn, Nguyễn Văn Cừ (1998), *Đình Việt Nam*, Nxb Tp HCM.
4. Nguyễn Đăng Duy, Trịnh Minh Đức (1993), *Bảo tồn di tích lịch sử văn hóa*, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.
5. Phan Văn Tú (1998), *Quản lý hoạt động văn hóa*, Nxb Văn hóa Thông tin.
6. Phan Văn Tú (1999), *Đại cương về khoa học quản lý*, Nxb Văn hóa Thông tin.
7. PGS.TS Phan Quang Thịnh, TS Nguyễn Xuân Hồng, ThS Nguyễn Hồng Anh (2014), *Pháp luật về Văn hóa*, Nxb Thông tin và Truyền Thông.
8. “ *Lý lịch di tích đình Lục Nà*” xã Lục Hồn, Bình Liêu-Quảng Ninh, Sở Văn hóa - Thông tin Quảng Ninh.
9. Tư liệu địa chính xã Lục Hồn.
10. Trần Ngọc Thêm (1996), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*.

II- Các văn bản của Đảng và Nhà nước

11. *Luật di sản văn hóa* (2001), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

12. Đảng cộng sản Việt Nam (1998), *Nghị quyết Trung ương V khóa VIII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
13. Hội đồng Nhà nước (1984), *Pháp lệnh bảo vệ và sử dụng di tích lịch sử văn hóa và danh lam thắng cảnh*, Nxb Chính trị Quốc gia.
14. *Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam* (1992), Nxb Chính trị Quốc gia.
15. Nghị định số 70/2012/NĐ-CP ngày 18/9/2012 của Thủ Tướng Chính Phủ quy định thẩm quyền, trình tự, thủ tục lập, phê duyệt quy hoạch, dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh.
16. Nghị định số 75/2010/NĐ-CP ngày 12/7/2010/NĐ-CP ngày 12/7/2010 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động văn hóa.
17. Nghị định số 98/2010/NĐ-CP ngày 21/9/2010 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Di sản văn hóa và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa.
18. Nghị định số 519-TTg về bảo vệ di tích lịch sử và danh lam thắng cảnh.
19. Quyết định số 987/QĐ-UBND ngày 10/4/2009 của Ủy ban nhân dân tỉnh về phê duyệt Dự án đầu tư xây dựng công trình Phục hồi, tôn tạo Di tích đình Lục Nà, xã Lục Hồn, huyện Bình Liêu.
20. Quyết định số 641/QĐ-UBND ngày 11/3/2009 của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh về việc phân bổ 7 tỷ đồng nguồn vốn Chương trình xã hội hóa lĩnh vực Văn hóa- xã hội kế hoạch năm 2009.

21. Quyết định số 1706/2001/QĐ – BVHTT, Phê duyệt quy hoạch tổng thể bảo tồn và phát huy giá trị di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh đến năm 2020.

22. Thông tư số 04/2009/TT-BVHTTDL ngày 16/12/2009 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định chi tiết thi hành một số quy định tại Quy chế hoạt động văn hóa và kinh doanh dịch vụ văn hóa công cộng ban hành kèm theo Nghị định số 103/2009/NĐ-CP ngày 06/11/2009 của Chính phủ.

23. Thông tư 04/2011/TT-BHTTDL ngày 21/01/2011 của Bộ Văn hóa, Thể Thao và Du lịch quy định về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội.

24. Thông tư số 09/2010/TT-BVHTTDL ngày 24/8/2010 của Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch quy định chi tiết thi hành một số quy định tại Nghị định số 75/2010/NĐ-CP ngày 12/7/2010 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động văn hóa.

25. Thông tư 09/2011/TT-BVHTTDL ngày 14/7/2011 của Bộ Văn hóa, Thể Thao và Du lịch quy định về nội dung lập hồ sơ khoa học xếp hạng di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh.

26. Thông tư số 18/2012/TT-BVHTTDL ngày 28/12/2012 của Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch quy định chi tiết một số quy định về bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích.

27. Thông tư số 20/2012/TT-BVHTTDL ngày 28/12/2012 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định hồ sơ và thủ tục gửi, nhận gửi tư liệu di sản văn hóa phi vật thể, di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia.

28. Văn bản số 4739/KG – TW về việc Thủ tướng Chính phủ đã cho phép Bộ VHTT triển khai Chương Trình Mục Tiêu Quốc gia về văn hóa.

29. Văn kiện Nghị quyết BCH TW 5 khóa VIII (2001), Nxb Chính trị Quốc gia.

30. Văn kiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ 10 của BCH TW Đảng khóa IX (2003), Nxb Chính trị quốc gia.

III- Các website.

31.

<http://baoquangninh.com.vn/>

<http://binhlieu.com/>

<http://quangninh.gov.vn>

<http://www.cinet.gov.vn>

<https://www.google.com.vn/>